

רכי אדם

איש הצללים

המעכבה היא פרנסתי

אך העולם שבו אני חי

הוא עולם הצללים...

עלטה. היבטו של נר. מאחרי הנר פיר סת בד לבנה. לפתע מתמלא הנייר בחיים. חיות שונות ומשונות מפוזרות על המסך הקטן. חיות קטנות ופזיזות. חיות עבות ומגושמות. חיות מימיקדס.

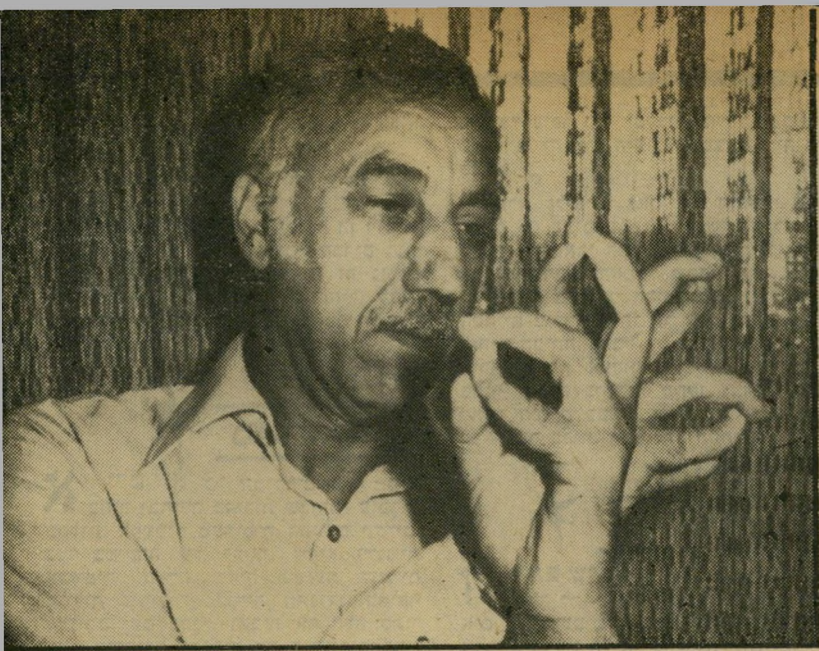
החיות יוצאות אחת אחת מתוך המסך, ומפנות מקומן לצמחייה מדבר פראיים, ושוב משתנה התמונה. הפעם נראים מיבנים מפורסמים — פגודה, מיגדל-איפל, והנה מגיחות הדמויות של אנוור אל-סאדאת גמאל עבד-אל נאצר, יוסיף סטאלין, שארל דה גול, גולדה מאיר, דויד בן-גוריון. הדמות האחרונה מזדקפת למלוא קומרה, ומונקת מלפני המסך. האור נדלק,

העבודה היא לגבי פרנסה, והציור והפיסול הם אהבת חיי. אבל אייפשו לאי כול לחם מהציורים, נאנת אלברט, במכון ויצמן אני עובד במחלקת ההורמנים. בי עיקר אני עוסק בניחוחי חיות, בניסויים כימיים שונים, במבחנות. גם מהעבודה יש לי השראה. הנה" הוא מצביע בגאווה על פסל של חולדות העשוי מאבן בניין. צריך משהו מיוחד."

"אף ארוך או זקן". דירתו הצנועה של אלברט בראשון מלאה תמונות ופסלים מעשי ידיו. אשתו הנהא נכנסת לחדר בשקט. מניחה צלחת פירות על השולחן ונעלמת. בחדר השני מתאמן בנו אלחנן בגיטרה. אלחנן, שלא כאביו, בחר בלימוד פסיקה באוניברסיטת תל-אביב. ואילו החדר השנייה לומדת רפואה.

כשהם היו ילדים, היו באים לכל ההר פעות שלי, נזכר אלברט. התחלתי בדבר באופן מיקצועי לפני עשרים שנה.

הייתי בתיאטרון-הבובות של דוקטור לוי. הייתי מפעיל בובות ומשחק. תמיד מאחרי הקלעים. לכן, אני חושב, התאהבתי

יוצר-צללים אלמוזנינו
"הייתי הזנב שלו..."

הצלליות של אלמוזנינו: גמאל עבד-אל-נאצר, דויד בן-גוריון, אבא אבן, האצבעות הן רכות ועדינות, ואין להן קווים חדים...

כך אני מפשט את הקאריקטורה לקווים פשוטים. כי האצבעות הן רכות ועגולות, ואין להן קווים חדים. ולבסוף אני עורך ניסויים על המסך, עד שהדמות מושלמת. "קופץ כל הזמן", כמו שכל יהודי מדבר עם הידיים גם אני עושה את זה. ספר אלברט. אצל כל אדם הידיים הן המאריך של הלב. כך אני מאמין. אני חושב שלידיים יש הרבה רגש.

"כל דבר שקשור בשימושיות דוחה אותי. אני לא מסוגל, למשל, לפסל קערה. בציורים שלי, בעיקר ציורי-ישמן ורישור מים, אני לא אוהב להיכנס לפרטים. גם בראייה אני רואה רק את הכלל ולא את הפרט. ואני חושב שזה מושפע מהצלליות שאני עושה. גם בצלליות רואים רק את החיצוני."

כיום אין לו הרבה זמן לצייר או לפסל, אבל לפעמים, בימי שבת, הוא הולך אל החדר הקטן, הסמוך למקום מגוריו. הוא מרגיש יותר נוח, יש לו כל הדרוש — מיכחולים, בדים, ניירות, כלים לפיסול, זרקורים ומסך קטן להתאמן עליו. "יש לי בחדר-העבודה שני ארגונים מלאים תמונות, רישומים בפסטל וטוש, ציורי רייעורים, ציורי נוף.

"הרבה אומרים לי — 'לך תעשה תערוכה', אבל אין לי ראש לכל הבלגן הזה. צריך להתרוצץ הרבה בשביל זה, צריך לדחוף במרפקים, אבל אני אוהב שקט. "יש לי ביקורת קשה מאד על עצמי, אני אוהב להיות הראשון בכל דבר. יש הרבה אנשים המפסלים והמציירים, אבל אין הרבה אנשים שעושים צלליות. "אני אוהב גם לצאת לרקוד הרבה, אוהב פנטומימה. אם לא הייתי ביישן" הוא מגחך, "הייתי נהפך לשחקן."

שני הסורים

ארגונים מלאים ציורי עירום ונוף

פעם חרשתי קצת ארצות-הברית. הופעתי באירופה, ובארצות-הברית יצא לאור ספר שבו אני מסביר את הצלליות שלי, כיצד אני עושה אותם. הופעתי הרבה גם בארץ. "כשאני רוצה ליצור דמות חדשה," הסביר אלברט, "אני משרטט אותה קודם כקאריקטורה." בדברו הוא משרטט חישך קל דמויות פוליטיות אחדות על פיסת נייר, "אחריכך אני חושב אם אפשר לעשות דמות צללית. לא מכל אחד אחד אפשר. צריך שיהיה לו משהו מיוחד בפינים, למשל אף ארוך, או זקן ושפם. אחרי

תי בצלליות. אף אחד לא רואה אותי. אני תמיד נמצא מאחרי המסך. "יום אחד עשיתי הצגה קטנה של צלליות בתחרות של חובבים. האנשים התלהבו, באו אלי ואמרו לי: 'בוא נחתיים אותך על חוזה', צחקתי והלכתי. בכל מיני הזדמנויות הייתי מופיע בין החברים, אבל אף פעם לא חשבתי להפוך את זה למיקצוע. "פעם הייתה בעיתון מודעה על תחרות חובבים בטלוויזיה האמריקאית של אד סאליווי. שיכנעו אותי ללכת. אחרי ההר

ולתשואות הקהל מחוה קידה איש אפור שיער, שחום-עור, בעל שפמפם קטן, שר תחתיו נחבא חיוך, עיניים מרצדות במי שובה ובענווה.

בני הדור הישן מכירים את התיאור. אך החדשים לא ידעו את האשף, שהקסים בעולמו, עולם הצללים, את ישראל של שנות החמישים. אלברט אלמוזנינו, איש הצלליות הידוע, כמעט ואינו מופיע היום. בביתו הקטן שבראשון-לציון הוא מעדיף לטפח את אשתו ושני ילדיו, לעסוק בפייסול ובציור. לעתים רחוקות הוא נעתר להפצרותיהם של אמרגנים ומופיע שוב.

אלמוזנינו נולד ב-1923 במוגאדור שבמרוקו. כבר בהיותו נער היה מכוּעיס את בני-מישפחתו בחקותו קולות של חיות ובני משפחה, ומצחיק את חבריו הילדים בציורי רועל הקירות דמויות משעשעות. מישפחת הרבנים האדוקה, שבה גדל אלברט, ראתה בדבר ששעשוע חולף, אולם אלברט חשב אחרת. הנער החולמני והכריזוס היה משתמש בכל הזדמנות כדי להפעיל מחדש את קסמיו.

"זה אצלי בדם", סיפר אלברט: "בי מרוקו עבדתי בעבודות שונות. בהנהלת חשבונות, במזכירות, אבל תמיד ציירתי. יש לי דוד, שהיה צייר ועושה מלאכות עדינות, ואני הייתי הזנב שלו. גדלתי בביתו של סבי עם אחי ואחותי. "הסבא היה רב העיר, והרבה אנשים היו באים אלינו. אני מסורתי עד היום. זה אצלי בדם, ואני חושב שהמסורת היא חלק גדול מההשראה שלי." בגיל 26 עלה אלברט ארצה והתגייס לצנחנים. אחרי הצבא למד ציור, והשתלם בהוראה. לפרנסתו עסק בשירטוט וביצירת סטנדי ובגיל 30 עבר לעבוד במכון ויצמן כלבורנט, שם הוא עובד עד היום.